

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Voor u begint

Deze vragenlijst is ontwikkeld als een digitale toepassing in de Dierenwelzijn Scan. Deze versie is een benadering van de digitale vragenlijst. Voor de beste interpretatie en beoordeling van uw bedrijf maakt u bij voorkeur gebruik van de digitale vragenlijst: <https://www.dierenwelzijnsan.be/App>.

Belangrijk: bij voorkeur wordt de Scan Risico Bijtgedrag voor de opfokgelten uitgevoerd in de laatste maand van opzet. Deze check is enkel van toepassing bij eigen aanfok van zeugen.

Hou volgende materialen bij de hand:

- een meter
- een maatbeker

Over de check bijtgedrag

De Scan Risico Bijtgedrag is een vragenlijst die verschillende aspecten van een varkensbedrijf belicht. De lijst bevat zowel algemene vragen als specifieke vragen over **risicofactoren voor bijtgedrag**. De belangrijkste onderdelen van de Scan zijn de diergebonden indicatoren en de niet-diergebonden indicatoren (voeding, ruimte, hokverrijking, hygiëne, diergezondheid en klimaat). Wanneer één of meerdere indicatoren niet in balans zijn, kan bijtgedrag ontstaan.

Door de Scan Risico Bijtgedrag in te vullen, krijgen varkenshouders en erfbetreders inzicht in welke risicofactoren op het bedrijf aanwezig zijn die de kans op bijtgedrag vergroten.

De Scan Risico Bijtgedrag helpt ook om met een **andere blik naar het bedrijf en de varkens te kijken**. Dit biedt de mogelijkheid om kleine bedrijfsspecifieke aanpassingen te doen, wat uiteindelijk de algemene bedrijfsresultaten kan verbeteren.

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Interpretatie van de resultaten

De kleur van het antwoord geeft aan hoe gunstig uw antwoord is:

- **Lichtblauw** betekent dat u het meest gunstige antwoord heeft gekozen.
- **Donkerdere blauwtinten** geven aan dat het antwoord minder gunstig is.
- **Donkerblauw** is het meest ongunstige antwoord.

Alle adviezen per risicofactor zijn gebundeld in een apart document (www.varkensloket.be/nl/tools/scan_bijtgedrag).

Algemeen

1	Naam van de afdeling
2	Leeftijd van de opfokzeugen (in weken)
3	De genetische lijn van de zeugenstapel
4	De genetische lijn van de eindbeer

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Diergebonden indicatoren

5	Bij hoeveel procent van de zeugen in een afdeling is het lichaamsoppervlak met meer dan 30 procent bevuild met mest en urine?	< 10	10 - 50	> 50
6	Bij hoeveel procent van de zeugen in een afdeling is het harde oogvlies wit (dus niet rood) en is er geen bruine traanstreep door traanvocht te zien?	> 90	60 - 90	< 60
7	Hoeveel procent van de zeugen heeft geen of nauwelijks beschadigde oren? Het gaat hier om beschadigingen of zichtbaar littekenweefsel kleiner dan 3 cm.	> 90	40 - 90	< 40
8	Hoeveel procent van de zeugen in een afdeling heeft een geheel onbeschadigde staart (gecoupeerd of niet gecoupeerd)?	> 95	70 - 95	< 70
9	Hoeveel procent van de zeugen in een afdeling heeft geen of nauwelijks beschadigingen op het lichaam exclusief oren en staart? Het gaat hier om wondjes of zichtbaar littekenweefsel kleiner dan 4 cm.	> 95	70 - 95	< 70
10	Hoeveel procent van de zeugen in een afdeling is te mager? Te mager betekent dat heupbotten, ribben en ruggengraat uitsteken of voelbaar zijn zonder druk uit te oefenen.	< 10	10 - 20	> 20

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Voeding (voer en water)

11	Wat is de procentuele verhouding tussen darmverteerbaar tryptofaan en darmverteerbaar lysine? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord.	> 22,9	19,0 - 22,9	< 19,0 of niet bekend
12	Wat is het percentage ruwe celstof? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord.	≥ 3,5	< 3,5	niet bekend
13	Wat is het percentage NSP (Non Starch Polysaccharides, vezels)? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord.	≥ 16	< 16	niet bekend
14	Wat is het gehalte aan natrium (zout) (g/kg)? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord.	> 1,7	≤ 1,7	niet bekend
15	Wat is het aantal zeugen per drinkplaats?	< 10	10 - 13	> 13
16	Is water goed bereikbaar voor de kleinste zeugen bij opleg en voor de grootste zeugen?	ja		nee

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

17	Kan een zeug water drinken zonder vermenging met voer?	ja	nee	
18	Wat is de nippelopbrengst (ml / minuut)? Kies vier nippels in verschillende hokken. Meet de wateropbrengst. De laagste hoeveelheid telt.	≥ 800		< 800
19	Worden de zeugen onbeperkt gevoederd (24 uur per dag voer beschikbaar)?	ja		nee
20	<u>Indien gelten onbeperkt gevoerd worden:</u> Wat is het aantal zeugen per eetplaats (1 eetplaats is minimaal 35 cm breed)?	< 8	8 - 13	> 13
21	<u>Indien gelten onbeperkt gevoerd worden:</u> Komt het minimaal 1 keer per week voor dat de zeugen langer dan 1 uur geen voeder tot beschikking hebben? Bijvoorbeeld geen voer in de voorraadbunker of voertoevoer verstopt.	nee		ja
22	<u>Indien gelten onbeperkt gevoerd worden:</u> Staan twee voederbakken binnen één hok verder dan 3 meter van elkaar af of worden er verschillende voederbakken gebruikt? Vraag van toepassing bij voersysteem toepassing van meerdere voederbakken.	nee	ja	
23	<u>Indien gelten meerdere malen per dag gevoederd worden:</u> Kunnen de zeugen tot aan het einde van de ronde allen gelijktijdig eten aan een lange trog? Vreetbreedte per dier minimaal 35 cm.	ja		nee
24	<u>Indien gelten meerdere malen per dag gevoederd worden:</u> Wat is de voederfrequentie per dag?	> 2		≤ 2

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Ruimte

25	Wat is het effectieve leefoppervlak (m ² per zeug)? De ruimte die voerbakken in beslag nemen niet meetellen.	≥ 1,0	< 1,0	
26	Is de dichte ligvloer (met en zonder vloerverwarming) geïsoleerd?	ja	nee	
27	Kunnen de zeugen vluchten? Bijvoorbeeld buitenuitloop, schot of plateau in het hok.	ja	nee	
28	Moeten zeugen de ligruimte oversteken bij lopen tussen eet-, drink- en mestplaats?	nee	ja	

Thermisch comfort en luchtkwaliteit

29	Wat is de ammoniakconcentratie op zeugniveau (ppm)? Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	< 7	7 - 20	> 20 of niet bekend
30	Wat is de koolstofdioxide concentratie op zeugniveau (vol. ppm %)? Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	< 0,25	0,25 - 0,3	> 0,3 of niet bekend
31	Wat is de relatieve luchtvochtigheid op zeugniveau (%)? Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	50 - 70	< 50 / > 70	niet bekend
32	Wat is de ruimtetemperatuur in de afdeling (vlak boven de zeugen in ligruimte, °C)?	18,0 - 23,0	23,1 - 27,0	<18,0 / >27,0 of niet bekend

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Hokverrijking

33	Is de hokverrijking voor de gelten eetbaar? Extra informatie: Definitie eetbare hokverrijking: materiaal kan opgegeten worden, heeft een smaak of geur en bij voorkeur enige voedingswaarde (bv. luzerne of hooi). Voeder zelf wordt niet als verrijking beschouwd.	ja	nee	
34	Is de hokverrijking voor de gelten kauwbaar? Extra informatie: Definitie kauwbare hokverrijking: de varkens kunnen op het materiaal kauwen of erin bijten (bv. vers hout of natuurtouw).	ja		nee
35	Is de hokverrijking voor de gelten wroetbaar? Extra informatie: Definitie wroetbare hokverrijking: het materiaal kan verplaatst worden of de varkens kunnen er in wroeten of scharrelen.	ja		nee
36	Is de hokverrijking voor de gelten manipuleerbaar? Extra informatie: Definitie manipuleerbare hokverrijking: de varkens kunnen het materiaal vervormen, verplaatsen en/of van structuur veranderen.	ja	nee	
37	Is de hokverrijking continu beschikbaar én bereikbaar voor de varkens? Extra informatie: Continu beschikbaar = 24u per dag en 7 dagen in de week.	ja	1 van de 2	nee

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten				
38	Kan meer dan de helft van de zeugen gelijktijdig exploreren en spelen? Ter verduidelijking: meer dan de helft van de gelten kan op hetzelfde moment aan de hand van verrijking exploreren en spelen.	ja		nee
39	Wordt er luzerne, stro, hooi of snijmais gegeven?	ja, dagelijks	soms	nee
Hygiëne				
40	Zijn één of meerdere eet- of drinkpunten bevuild met mest, urine of zichtbare schimmels?	nee		ja
41	Is de hokverrijking schoon (percentage schoon oppervlak)? Geen mest, stof en/of zichtbare schimmels.	> 90	70 - 90	< 70 of geen hokverrijking aanwezig
42	Wat is het gemiddelde percentage dichte vloer dat is bevuild?	< 10	10 - 30	> 30
43	Worden bij het betreden van de stal laarzen/overall (dienen dan wel voldoende schoon te zijn) gewisseld en handen gewassen?	ja	nee	
44	Is er vliegenoverlast voor de zeugen? Richtlijn: overlast is meer dan 15 vliegen op één dier.	nee	ja	

Scan Risico Bijtgedrag - Opfokgelten

Diergezondheid

45	Worden de zeugenafdelingen gereinigd volgens de voorschriften die op de verpakking van het inweekmiddel en het desinfectiemiddel staan? Extra informatie: De voorschriften geven aan na elke ronde een afdeling in te weken met inweekmiddel, te reinigen, te desinfecteren en tijd te nemen voor het drogen. De voorschriften bevatten bijvoorbeeld instructies over de gewenste concentratie en de inweektijd in combinatie met de afdelingstemperatuur.	ja	nee	
46	Is er een werkprotocol dat dezelfde dag in werking gezet wordt als bijtgedrag (oren, flank of staart) optreedt?	ja		nee
47	Wat is het percentage van de hokken in een afdeling met diarree (één of meerdere dieren)? Bij afdelingen met minder dan vier hokken: het percentage dieren met diarree inschatten.	< 10	10 - 40	> 40